

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e158576/facsimile.pdf> (tilgået 21. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

beredelig høre Vidier end hidtil. Jeg vil bede Gud for alle sig i. Et. det Borgersmaal, om hun finder, at Kirkerne i Landet virkelig have Karakteren af Gudsord og Gudsordene, eller om Kirken virkelig kan siges at være Guds Ord og Leder af den religiøse Udvikling, saalænge som vor Kirke indskrænket sig, til en Dag om Ugen at være tilgængelig for Folket, medens de de øvrige Dage faar lufte sig, ligesom om den andagsfulde Stemning kunde overføres til at indløse sig en bestemt Dag og Time. Jeg vil bede Gud for det, som der for den praktiske Udøvelse af de tilkommende Vidier ikke burde gøres langt mere, end det gøres, om alle Kirkeforsamlingen, naar den skal uddannes tilberigt, vil have Vidier, der nu ikke bærer Navnet Indbyrde i sig, men at Forskellene vil blive mindre sig saaledes, at Staten vil komme til, foruden hvad der er henlagt til Kirkerne, at komme dem yderligere til Hjælp, men derimod at der ikke vil kunne tænkes paa at fratage dem Noget af det, der er givet dem. Men det kunde maaske siges, at en saadan Bestemmelse maaske som overflødig, og her vil der ogsaa blive henlagt af flere Talere, det de have ment, at der fornuftigvis ikke vil kunne blive Tale om Indbyrde i de forskellige Gienstande, at den Fornuft og Retfærdighedsfølelse maaske antages til enhver Tid at være tilbøje til Rigsdagsforamlingen, der vil holde enhver saadan Indbyrde ud. Men dette turde dog være en noget sangsind Tale, hvortil man ikke tør og der hengive sig; ogsaa her er Historien den bedste Lærer. Jeg vil henpege paa et Par Exempel, der ligge os nær, fordi de høre til vor egen Kirkes Historie. Det ene hører til Soverainitetens Periode, da alle Landets Præstegaarde blev af Regjeringens forpagtede til Højesterets Forpagter. Det andet hører til den gamle Tid, da alle Landets Præstegaarde blev af Regjeringens forpagtede til Højesterets Forpagter. Det ene hører til Soverainitetens Periode, da alle Landets Præstegaarde blev af Regjeringens forpagtede til Højesterets Forpagter. Det andet hører til den gamle Tid, da alle Landets Præstegaarde blev af Regjeringens forpagtede til Højesterets Forpagter.

Harde nyde den Understøttelse, som de i det Ord fortjene; men det jeg maa erklære, at jeg paa det Beskrivende auster, at Indvilligheden skal underkastes ved alle de Vidier, der faar sig til Statens Raadighed til enhver given Tid, maaske jeg dog paa det Beskrivende erklære mig mod denne Paragraph. Jeg er fuldstændig enig med den høierede Minister i, at det snarere, naar man ser hen til de Vidier, hvorved disse Liemed frembrød, anvendes fortidigt end forment, at Kirkerne i Landet ikke ere vellykkede paa den Maade, de ber, at de omtrent nu faar paa samme Standpunkt som for Kirkehænderne tilbage, at medens private Menne vellykke og Gude ere indrettede paa en ganske anden Maade, end Kirkerne blyve tilbage og ere som de forhen vare, hvilket desværre ikke kommer med Tidens Oplysning. Jeg mener ogsaa, at der der gøres noget mere for det aandelige Livs Udvikling, og at Kirkerne til enhver Tid der faar have, for at Andagen ikke skal være ligesom defaalt til at indløse sig til en vis Tid; men noget jeg erklærer alt dette, kan jeg dog ikke indrømme, at det skulde være nødvendigt, at man saaledes her en extraordinair Ciffer for Understøttelse i Grundloven. Jeg tror, at de kommende Rigsdagsforamlinger vilde vise, at der ikke vil være Tilbehørlighed til at bevare disse Institutioner den Understøttelse, de ber have, og det kunde maaske være, at uetop en saadan Bestemmelse kunde virke i en sædlig Mening. Man kunde snarere tænke sig, at det kunde siges, naar det engang er tillagt Kirken og disse aandelige Interesser visse Gienstande til Understøttelse, maaske de dermed lade sig nøie og saaledes holde sig paa deres Føet. Jeg frygter ogsaa, at Verdensloven vil vise sig sædlig ved vore Landforholdes Ordning, som vi nu gaar ind i, at den her vil vise sig saaledes ved Liendernes Afsløsting. Jeg ser i. Et. ikke ret, hvorledes Kirken Liend skulle kunne afsløst, naar Kirken skal være eller vedblive at være Gier af Lienden. Den skal kapitaliseres Capitalen; skal vedblive at tilhøre Kirken, og den private Mand, hvem Kirken tilhører, skal altsaa vedblive at have Brug af Capitalen, forsaavidt Renten deraf overstyger, hvad den sædvanlige Vellykkethed til Kirken løfter. Men det kunde da let tænkes, at i en kommende Tid vilde Capitalen gaae tabt, og Kirken maaske lade hede sin Indtægt, medens den endnu stod som den private Mand's Eiendom. Vil man lade Kirken gaae over til Communen, tror jeg ogsaa, Sagen fra denne Side vil være sine Vanskeligheder. Jeg tror i det Hele, at det er saameget vanskeligt at indløse sig paa denne Paragraphs Bestemmelse, saaledes som det ogsaa fra andre Sider er blevet vittet, som det endnu er uafgjort, hvorvidt Kirken har nogen Eiendomsret, og om alle Staten som saadan er Gier af det saakaldte Kirkegod. At Paragraphen særligt saaledes som den er affattet af Udsagnet, kan misforstaaes, er allerede fra flere andre Sider oplyst.

Chr. Larsen: Det er kun i Henhold til hvad den høierede Minister og den sidste erede Taler nylig sagde, at jeg skal tillade mig en lille Bemærkning. Det er nemlig blevet sagt, at Kirken ikke kunde holdes vedlig uden de Vidier, der ere henlagt til den i det Liemed at bevare Kirken's Glæde og Anseelse; men jeg tror det ikke, at det ligger i de vidre, udenfor kommende Vidier, om Kirken kan have en vis Hæde og Anseelse, jeg tror vist, at de Liender, der ere henlagt til Kirken, ere tilstrækkelige til at have dens Anseelse og den anseelige Glæde, som Wenigheden kan være tjent med. Deruden skal jeg bemærke, at hvis det ikke er mere Hjælp for Kirken end den, som saaledes frembringes, og som Regjeringen skal raade over, da er den ikke meget værd. Kirken er jo dog ikke et Stuepuds, men et Ord, hvor man tænker for at være Gud i en Tro og et Haab, forsaavidt man her tillægger et Religionsfund, den hellige og almindelige Kirke; hold man derimod tillægger flere Religionsfund, det bedste eller høieste andet, der nu kan være her i Landet, da bliver det uordenligt en anden Sag. Men jeg tror, at naar Kirkerne gaar over til Communen, da vil der vistnok komme saamegen Alvor, som behøves, i at tage dem under Beskyttelse. Det var kun disse Bemærkninger, jeg havde at fremsette.

Orsted: Jeg har allerede tidligere adværet, hvorledes jeg antager, at Kirken har en Eiendomsret til det, der er overdraget den, og jeg tror, at disse Principer ogsaa er gaaet igjennem Regjeringen. Kirken's milde Beskyttelse behøves ere derfor aldrig blivne saaa-

B. Christensen: Jeg har for her Betænkning ved at bruge mere end halvt nødvendigt af Foramlingsens Tid, til at jeg skulde opbevare den længe. Jeg flyder imidlertid at bemærke, at min Raad og jeg i Udsagnet allerede have foraaet samtlige disse Paragrapher, og altsaa ogsaa § 66 a, hvorefter vi her tale. Jeg maa tilføje, at jeg tror, at en alvorlig Betragtning af de forskellige Forordrag, der ere holdte, og navnlig af de trede Side, som de høierede Minister nu have givet til Beside til Forordraget, vil allerede vise, at der er alle høiere Grunde at høre Paragraphen paa, saa er det ikke her Betænkning ved at lade den falde bort; men den erede 2de forpagtede Rigsdagsmand (Tscherning) og den erede Rigsdagsmand fra Bogens (H. Jespersen) have allerede, som det forekommer mig, saa klart og almindelig vil det høierede og værdige i at saale den, at jeg skal indskrænke mig til at henholde mig Ord til andet til begge disse Hæringar.

Dahl: Jeg skal ogsaa blot tillade mig et Par Ord. Jeg er hende, at det er vanskeligt at indløse sig ind en Bestemmelse som den, der er foreslaaet af Majoriteten i Udsagnet, det det let kunde faar Udsættelse af, at man ikke vilde, at disse aandelige Interesser